

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Dydaktyka języka kaszubskiego w szkole podstawowej i ponadpodstawowej III (Ćw. audytoryjne), PG_00145726						
Kierunek studiów	Etnofilologia kaszubska (P)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2028/2029		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym - profil praktyczny		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	3	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	5	Liczba punktów ECTS			2.0		
Profil kształcenia	praktyczny	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Polskiej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Justyna Pomierska				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		18.0	50
Cel przedmiotu	Przygotowanie studentów do właściwego rozumienia procesu dydaktycznego i organizowania nauczania języka kaszubskiego w szkole podstawowej i ponadpodstawowej w różnej sytuacji socjolingwistycznej. Przygotowanie nauczyciela do pracy z uwzględnieniem psychologicznych uwarunkowań procesu uczenia się i nauczania. Przegląd metod, technik nauczania, form pracy, pomocy dydaktycznych. Integracja wewnątrzprzedmiotowa i międzyprzedmiotowa. Planowanie procesu dydaktycznego: lekcji, cyklu lekcji, układu treści kształcenia danego roku szkolnego.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[ETNOFL3_K05] jest gotowa by odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie i innych zadania	jest gotów planować czynności ucznia i nauczyciela na lekcji i w cyklu lekcji	[SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SK6] demonstracja umiejętności praktycznych [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[ETNOFL3_K06] jest gotowa by efektywnie organizować swoją pracę i ocenić w sposób krytyczny stopień zaawansowania realizowanych działań	rozumie problematykę etyczną związaną z wykonywaniem zawodu nauczyciela	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[ETNOFL3_U03] posiada elementarne umiejętności badawcze niezbędne do ukierunkowanej analizy zjawisk literackich, szczególnie zachodzących w literaturze polskiej i kaszubskiej	potrafi zaplanować cykl lekcji (z lektury, z kształcenia pisania opowiadania lub opisu) i przedstawić swoją koncepcję w formie pisanej: sformułowanie celu nadrzędnego cyklu i uzasadnienie roli poszczególnych lekcji w jego realizacji, zaplanowanie adekwatnej pracy wieńczącej cykl i dostosowanie poszczególnych lekcji do efektywnego wykonania zadania (dobór form i metod pracy, pomysł dydaktyczny, proporcjonalne nauczanie sprawności językowych i kulturowych, okazjonalne nauczanie gramatyki)	[SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SU6] demonstracja umiejętności praktycznych
	[ETNOFL3_U02] posiada elementarne umiejętności badawcze niezbędne do ukierunkowanej analizy zjawisk językowych, szczególnie dotyczących polszczyzny i kaszubszczyzny literackiej	umie zaplanować lekcję "języka kaszubskiego" (potrafi ułożyć ćwiczenia związane z kształceniem sprawności językowej/ zadania do tekstu/ cykl lekcji), wykorzystuje podstawowy zasób metod i form pracy i wybór pomocy dydaktycznych (w tym podręczniki do języka kaszubskiego w szkole podstawowej, słowniki i gry planszowe), umie znaleźć (opracowania drukowane i zasoby internetowe) i wykorzystać literaturę metodyczną w planowaniu czynności nauczyciela i ucznia na lekcji	[SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SU6] demonstracja umiejętności praktycznych
	[ETNOFL3_K03] posiada podstawowe umiejętności organizacyjne pozwalające na planowanie i realizację zadań kształceniowych i zawodowych	do dostosowywania metod pracy do potrzeb uczniów, kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym jest gotów do grupowego rozwiązywania problemów, kształtowania uczniowskich kompetencji komunikacyjnych i kulturowych, rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia,	[SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[ETNOFL3_U14] samodzielnie realizuje typowe zadania zawodowe w wybranych sferach działalności oświatowej, kulturalnej lub promocyjno-reklamowej	systematycznie wzbogaca swój warsztat pracy (techniki i strategie uczenia się w klasie/ samokształcenia/ pracy projektowej); umie zaplanować lekcję wprowadzającą pojęcie gramatyczne; umie dotrzeć do potrzebnej wiedzy rzeczowej (podręczniki metodyczne, zasoby internetowe), dokonać jej oceny i selekcji, by wykorzystać ją do tworzenia własnego scenariusza lekcji	[SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna

	<table><tr><th>Efekt kierunkowy</th><th>Efekt z przedmiotu</th><th>Sposób weryfikacji i oceny efektu</th></tr><tr><td>[ETNOFL3_W15] ma zaawansowaną wiedzę o roli edukacji regionalnej i międzykulturowej zorientowaną na praktyczne wykorzystanie w instytucjach związanych z oświatą, kulturą i promocją regionu</td><td>ma podstawową wiedzę o wyborze i uporządkowaniu treści językowych i literackich w nauczaniu języka kaszubskiego na różnych etapach nauki w szkole, zna normy i obyczaje integracji kształcenia sprawności językowych, czytelniczych i kulturowych w nauczaniu języka kaszubskiego na różnych etapach nauki w szkole (z uwzględnieniem różnych sytuacji socjolingwistycznych)</td><td>[SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna</td></tr><tr><td>[ETNOFL3_W05] ma wiedzę z zakresu komunikacji językowej i kultury języka</td><td>ma uporządkowaną wiedzę o kaszubszczyźnie (język - literatura - kultura) w stopniu i zakresie umożliwiającym prowadzenie zajęć dydaktycznych z przedmiotu: język regionalny - język kaszubski (ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia kompetencji ortograficznych i metod pracy nad znaczeniem wyrazu)</td><td>[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna</td></tr></table>	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu	[ETNOFL3_W15] ma zaawansowaną wiedzę o roli edukacji regionalnej i międzykulturowej zorientowaną na praktyczne wykorzystanie w instytucjach związanych z oświatą, kulturą i promocją regionu	ma podstawową wiedzę o wyborze i uporządkowaniu treści językowych i literackich w nauczaniu języka kaszubskiego na różnych etapach nauki w szkole, zna normy i obyczaje integracji kształcenia sprawności językowych, czytelniczych i kulturowych w nauczaniu języka kaszubskiego na różnych etapach nauki w szkole (z uwzględnieniem różnych sytuacji socjolingwistycznych)	[SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna	[ETNOFL3_W05] ma wiedzę z zakresu komunikacji językowej i kultury języka	ma uporządkowaną wiedzę o kaszubszczyźnie (język - literatura - kultura) w stopniu i zakresie umożliwiającym prowadzenie zajęć dydaktycznych z przedmiotu: język regionalny - język kaszubski (ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia kompetencji ortograficznych i metod pracy nad znaczeniem wyrazu)	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna	
Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu									
[ETNOFL3_W15] ma zaawansowaną wiedzę o roli edukacji regionalnej i międzykulturowej zorientowaną na praktyczne wykorzystanie w instytucjach związanych z oświatą, kulturą i promocją regionu	ma podstawową wiedzę o wyborze i uporządkowaniu treści językowych i literackich w nauczaniu języka kaszubskiego na różnych etapach nauki w szkole, zna normy i obyczaje integracji kształcenia sprawności językowych, czytelniczych i kulturowych w nauczaniu języka kaszubskiego na różnych etapach nauki w szkole (z uwzględnieniem różnych sytuacji socjolingwistycznych)	[SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna									
[ETNOFL3_W05] ma wiedzę z zakresu komunikacji językowej i kultury języka	ma uporządkowaną wiedzę o kaszubszczyźnie (język - literatura - kultura) w stopniu i zakresie umożliwiającym prowadzenie zajęć dydaktycznych z przedmiotu: język regionalny - język kaszubski (ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia kompetencji ortograficznych i metod pracy nad znaczeniem wyrazu)	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna									
Treści przedmiotu	Utrwalenie wiedzy i umiejętności dydaktycznych w planowaniu procesu dydaktycznego w nauczaniu języka kaszubskiego: miejsce lekcji w cyklu lekcji, planowanie lekcji/cyklu lekcji związanych z lekturą, z formą wypowiedzi pisemnej (opowiadanie, opis), z wyjściem w teren. Zasady organizacji czynności ucznia na lekcji wprowadzającej pojęcie gramatyczne: system ćwiczeń w rozbudzaniu świadomości językowej, integracja z kręgiem tematycznym lekcji (dobór przykładu językowego do analizy językowej, praca nad znaczeniem wyrazu, praca nad wymową i pisownią itp.). Przykłady okazjonalnego nauczania gramatyki i kształtowania świadomości językowej. Kształcenie kompetencji czytelniczych i kulturowych. Strategie czytania tekstów kultury ze szczególnym uwzględnieniem literatury kaszubskiej (lista lektur w szkole podstawowej i ponadpodstawowej). Różne sposoby organizacji ćwiczeń w czytaniu. Artyzm dzieła literackiego a literatura kaszubska jako narzędzie kształtowania tożsamości. Integracja kształcenia sprawności językowej w integracji z czytaniem/poznaniem tekstu literackiego, popularnonaukowego, publicystycznego.										
Wymagania wstępne i dodatkowe	Znajomość języka kaszubskiego w stopniu umożliwiającym prowadzenie lekcji, podstawowa wiedza o literaturze kaszubskiej, podstawowe umiejętności dydaktyczne. Utrwalenie wiedzy i umiejętności dydaktycznych w planowaniu procesu dydaktycznego w nauczaniu języka kaszubskiego: miejsce lekcji w cyklu lekcji, planowanie lekcji/cyklu lekcji związanych z lekturą, z formą wypowiedzi pisemnej (opowiadanie, opis), z wyjściem w teren. Zasady organizacji czynności ucznia na lekcji wprowadzającej pojęcie gramatyczne: system ćwiczeń w rozbudzaniu świadomości językowej, integracja z kręgiem tematycznym lekcji (dobór przykładu językowego do analizy językowej, praca nad znaczeniem wyrazu, praca nad wymową i pisownią itp.). Przykłady okazjonalnego nauczania gramatyki i kształtowania świadomości językowej. Kształcenie kompetencji czytelniczych i kulturowych. Strategie czytania tekstów kultury ze szczególnym uwzględnieniem literatury kaszubskiej (lista lektur w szkole podstawowej i ponadpodstawowej). Różne sposoby organizacji ćwiczeń w czytaniu. Artyzm dzieła literackiego a literatura kaszubska jako narzędzie kształtowania tożsamości. Integracja kształcenia sprawności językowej w integracji z czytaniem/poznaniem tekstu literackiego, popularnonaukowego, publicystycznego.										
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	<table><tr><th>Sposób oceniania (składowe)</th><th>Próg zaliczeniowy</th><th>Składowa oceny końcowej</th></tr><tr><td>aktywny udział w zajęciach, wykonywanie bieżących zadań częściowych (w tym sprawozdania z lektur, układanie ćwiczeń, przygotowanie pomocy dydaktycznych)</td><td>80.0%</td><td>20.0%</td></tr><tr><td>wykonanie pisemnej pracy zaliczeniowych (napisanie scenariusza lekcji dla wybranej przez prowadzącego klasy)</td><td>51.0%</td><td>80.0%</td></tr></table>		Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej	aktywny udział w zajęciach, wykonywanie bieżących zadań częściowych (w tym sprawozdania z lektur, układanie ćwiczeń, przygotowanie pomocy dydaktycznych)	80.0%	20.0%	wykonanie pisemnej pracy zaliczeniowych (napisanie scenariusza lekcji dla wybranej przez prowadzącego klasy)	51.0%	80.0%
Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej									
aktywny udział w zajęciach, wykonywanie bieżących zadań częściowych (w tym sprawozdania z lektur, układanie ćwiczeń, przygotowanie pomocy dydaktycznych)	80.0%	20.0%									
wykonanie pisemnej pracy zaliczeniowych (napisanie scenariusza lekcji dla wybranej przez prowadzącego klasy)	51.0%	80.0%									

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Każdorazowo na początku semestru prowadzący weryfikuje zestaw lektur wymaganych do zaliczenia przedmiotu. Komorowska M., Metodyka nauczania języków obcych, Wyd. Fraszka edukacyjna Pawłowska R., Metodyka ćwiczeń w czytaniu, Gdańsk 2002 (Opanowanie strategii rozumienia tekstu literackiego). Pomierska J., Bajka kaszubska w edukacji. Podsumowanie projektu dydaktycznego <i>Zwykłe niezwykle w krainie bajek kaszubskich</i>, w: Bajki, legendy i podania kaszubskie dawniej i dziś. Materiały pokonferencyjne, red. Dušan-Vladislav Paždjerski, NCK i MPiMK-P, Gdańsk Wejherowo 2016. Pomierska J., Status wyjścia w teren w dydaktyce języka kaszubskiego, <i>Język Szkoła Religia</i>, Tom 13 Nr 4 (2018), s. 68-80. Pomierska J., Czëtôj (dziecóm) pò kaszëbskù. Utwory prozatorskie z kanonu lektur na lekcji języka kaszubskiego w szkole podstawowej, "Języki obce w szkole", DOI:10.47050/jows.2022.3.21-28 Podstawa programowa dla szkoły podstawowej (Dz. U. 2017, poz. 356), a dla szkoły branżowej, liceum i technikum (Dz. U. 2018, poz. 467) + Przykładowe scenariusze lekcji patrz Naji ùczba dodatek edukacyjny do miesięcznika Pomerania Ùczba kaszëbscziégò jãzëka w szkòle. Materialë dlô szkólnëch. Programy, rozkłady, konspekty i scenariusze, Òbróbk W. Czedrowskò, D. Pioch, J. Tréder, Oficyna Czac, Gduńsk 2001. Scenarniczi ùczbów kaszëbscziégò jãzëka, red. R. Wosiak-Śliwa, Wyd. ZK-P, Gdańsk 2011 materiały na www.cke.edu.pl oraz www.skarbnica.kaszubska (tu podręczniki, Naju uczba, artykuły, uchwały RJK, słowniki)
-----------------------	-------------------------	---

Uzupełniająca lista lektur	Badecka-Kozikowska M. , Siedem grzechów głównych nauczycieli języków obcych oraz jak je przekuć w metodyczne cnoty, Wyd. Fraszka edukacyjna 2008. Doskonalenie warsztatu nauczyciela polonisty, red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2005. Edukacja kaszubska. Tradycje, aktualność, perspektywy. Praca monograficzna pod red. A. Kuik-Kalinowskiej i D. Kalinowskiego, ZGZK-P i AP w Słupsku, Słupsk-Gdańsk 2012. Edukacja kaszubska, red. R. Mistarz, CENne praktyki t. VIII, Gdańsk 2018 (pdf dostępny w internecie na stronie CEN w Gdańsku) Język, literatura, kultura i edukacja kaszubska, 1, pod red. D. Stanulewicz, E. Komorowskiej, B. Afeltowicz, Uniwersytet Szczeciński, Szczecińskie Towarzystwo Naukowe, Rada Języka Kaszubskiego, Szczecin 2016. Kotłarczyk M., Sztuka żywego słowa. Dykcja ekspresja magia, Rzym 1975 lub Podstawy sztuki żywego słowa (instrument dykcja ekspresja), Warszawa 1961 lub najlepiej najnowsze wydanie 2011!! Uzupełnione o niewydane w PRL fragmenty; Kompetencje szkolnego polonisty, t. 1 i t. 2, red. B. Chrzęstowska, Warszawa 1997 (wybór). Obracht-Prondzyński C., Dylematy edukacyjne. Z Kaszubami i Pomorzem na pierwszym planie, Gdańsk 2017. Pakiet metodyczny dla nauczycieli języków obcych [kolejne etapy edukacyjne M. Janicka I etap, M. Kleban II etap, B. Karpetka-Peć, J. Peć III etap] http://bc.ore.edu.pl, tamże: Programy nauczania w rzeczywistości szkolnej i inne. • https://www.ore.edu.pl/jezyki-obce-etap-i/jo-materiay-do-pobrania?...2691.. • https://www.ore.edu.pl/jezyki-obce-etap-i/jo-materiay-do-pobrania?...2690... Pomirska Z., Wygraj z dysleksją, Kielce 2004, Pomirska Z., Wygraj z dysortografią, Kielce 2005. Polonista w szkole. Podstawy kształcenia nauczyciela polonisty, red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2004. Pawłowska R., Lekcja języka polskiego jako system ćwiczeń, w: O porozumieniu językowym w nauce i szkole, red. A. Lewińska, J. Pomierska, Gdańsk 2005 R. Makarewicz, Kilka uwag o konsepcie lekcyjnym, Prace Językoznawcze Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, z. XV/3, 2013, s. http://wydawnictwo.uwm.edu.pl/uploads/documents/czytelnia/prace/Prace15-3.pdf; Polański E., Dydaktyka ortografii i interpunkcji, Warszawa 1983. Pomierska J., Królewionka w pałacu. O korzyściach płynących z Dyktanda Kaszubskiego, w: Język. Tradycja. Tożsamość, pod red. E. Rogowskiej-Cybulskiej i M. Milewskiej-Stawiany, Wyd. UG, Gdańsk 2013, s. 45-51. Seretny A., Lipińska E., ABC metodyki nauczania języka polskiego jako obcego, Kraków 2005
----------------------------	--

		Z zagadnień dydaktyki języka polskiego jako obcego, pr. zb. pod red. E. Lipińskiej, A. Seretny, Kraków 2006.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Ułóż ćwiczenie/ ćwiczenia do tekstu... Zaplanuj aranżację sytuacji dydaktycznej dla lekcji, na której będzie czytany wiersz/ opowiadanie... w klasie...Zaplanuj cykl lekcji z lektury/ dotyczący wybranej tematyki/ dotyczący danego pojęcia gramatycznego	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.